

OPERAATIO RUOKAKASSI RY

Akselintie 16

20200 TURKU

www.operaatoruokakassi.com

OPERAATIO RUOKAKASSI

VUOSIKATSAUS 1.1. – 31.12.2019

YLEISTÄ

Operaatio Ruokakassi ry toimii Turun seudulla yhteistyössä sen jäsenenä tai sen kanssa yhteistyössä olevien kristillisten ja kristillismielisten ruoka- ja vaateavustustyötä tekevien seurakuntien ja yhdistysten kanssa. Operaatio Ruokakassin tehtävänä on keskitetysti hankkia ja toimittaa jaettavaa ruokaa, hygieniatuotteita ja vaatteita jaettavaksi jäsenseurakuntien ja -yhdistysten kautta vähävaraisille perheille, opiskelijoille, eläkeläisille, yksinhuoltajille ja muille avun tarpeessa oleville ihmisille.

Operaatio Ruokakassi pyrkii edistämään heikommassa asemassa olevien osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia, yhdenvertaisuutta ja työllistymistä. Yhdistys pyrkii kehittämään diakonista työtä kouluttamalla vapaaehtoisia henkilöitä diakoniseen työhön. Nämä tavoitteet pyritään saavuttamaan STEA:n tukeman ”OR Next” -hankkeen kautta.

Operaatio Ruokakassi sai Vuoden turkulainen-kilpailussa 2. palkinnon tunnustuksena tekemästään hyväntekeväisyystyöstä.

Operaatio Ruokakassin suojelija on kansanedustaja Annika Saarikko.

HALLITUS

Operaatio Ruokakassin hallitus toimintakaudella 2019:

Pertti Verho, puheenjohtaja
Harri Seikola, varapuheenjohtaja
Pekka Martin, hallituksen jäsen
Erkki Haarala, hallituksen jäsen
Heikki Virolainen, hallituksen jäsen
Mika Ketola, hallituksen jäsen

Maarit Helin, hallituksen jäsen
Jatta Haltsonen, hallituksen jäsen
Seppo Eirola, hallituksen jäsen
Olli Förbom, hallituksen varajäsen
Brita Stenvik, hallituksen varajäsen

Yhdistyksen palkattuina toimihenkilöinä olivat v. 2019 Jari Niemelä (toiminnanjohtaja), Jussi Kulmala (logistiikkapäällikkö), Kaj Toivola (varastoesimies) ja Sarita Hirviniemi (palveluohjaaja).

Kirjanpidon on hoitanut Suomen Talousverkko Oy / Sami Siipola.

Operaatio Ruokakassin tilintarkastajana on ollut HT -tilintarkastaja Osmo Kalmari ja varatilintarkastajana HT -tilintarkastaja Reijo Lehtimäki.

Aira Kuvaja on toiminut tiedotusvastaavana ja Jussi Kulmala on yhdistyksen työsuojelupäällikkö.

YHDISTYKSEN KOKOUKSET

Yhdistys piti sääntömääräisen kevätkokouksen 16.4.2019 ja syyskokouksen 19.11.2019.

Yhdistyksen hallitus kokoontui toimintakauden aikana 12 kertaa.

YHTEISTYÖ

Operaatio Ruokakassin jäsen seurakunnat ja -yhdistykset

Toimintakauden 2019 aikana Operaatio Ruokakassi ry:n toiminnassa olivat mukana seuraavat seurakunnat ja yhdistykset:

Agape-Sydän ry., Calvary Chapel Suomi ry. (Turku), Elämän Sana Turku, Forssan vapaaseurakunta, Kaarinan Kotikirkkoyhdistys ry., Kaarinan seurakunta, Karvetin klubitalo (Naantali), Kevätsateenkoti ry., Kristillinen yhdistys Toivo ry., Kristillinen seurakunta UusiPesula, Kustavin seurakunta, Loimaan Elävät virrat -seurakunta, Mikaelinseurakunnan Ystävät ry., Missionskyrkan i Åbo, Mynämäen seurakunta, Naantalin Helluntailähetys, Nousiaisten seurakunta, One Way Mission Turku, Paimion Asemaseurakunta, Piikkiön Adventtiseurakunta, Raisen seurakunta, Raisen vapaaseurakunta, Salon helluntaiseurakunta, Someron helluntaiseurakunta, Sullekans ry. (Naantali), Suomen Liikemiesten Lähetysliitto, Turun A-Kilta, Turun Helluntailähetys, Turun Katariinan seurakunta, Turun Katulähetys ry, Turun Kristillinen Raittiusseura ry, Turun Maarian seurakunta, Turun Mikaelin seurakunta, Turun seudun Yksinhuoltajat ry., Turun turvatupa ry., Turun vapaaseurakunta (ViaDia), Vampulan kappeliseurakunta (ev.lut.), Varsinais-Suomen Kansanlähetys ja Varsinais-Suomen Sininauha.

Operaatio Ruokakassin jäsenmäärä vuoden 2019 lopussa oli 89 henkilö- ja 37 yhteisöjäsentä.

Jäsenyydet muissa yhdistyksissä

Operaatio Ruokakassi on Suomen Liikemiesten Lähetysliiton, Kotimaisen avustustyön liiton KOA ry:n ja Sininauhaliiton jäsen.

Muu yhteistyö

Operaatio Ruokakassi on tehnyt ruoka-apuun liittyvää yhteistyötä Turun alueella Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän diakoniakeskuksen, Pelastusarmeijan ja Turun seudun Työttömät ry:n kanssa. Turun seudun ulkopuolella yhdistys on tehnyt yhteistyötä mm. Lahdessa toimivan "Operaatio Avoin ovi" -ruoka-apuyhdistyksen kanssa. Yhdistys teki yhteistyösopimuksen Vantaan Yhteisen Pöydän Sitran projektin kanssa 2.10. 2018.

Operaatio Ruokakassin hankkimaa ruokaa on toimitettu myös Turun alueen seurakuntien järjestämille leireille ja lastenleireille. Harkinnanvaraisesti ja kertaluonteisesti on myös annettu joidenkin yhdistysten ja yksityishenkilöiden kautta ruokaa esim. Baltian maiden avustuskuormiin.

TALOUS

Jäsenmaksut

Jäsenmaksujen suuruudet olivat 25 euroa/kalenterivuosi henkilöjäseneltä, 120 euroa/kalenteri-vuosi yhteisöjäseneltä, 250 euroa ainaisjäseneltä ja 50 euroa/kalenterivuosi kannatusjäseneltä.

Toimintamaksut

Operaatio Ruokakassi on rahoittanut toimintaansa toimintamaksuilla, jotka ovat olleet yhdistyksen jäsen seurakunnilta ja yhdistyksiltä 40 - 120 euroa/kk jakotapahtumien määrästä riippuen.

Toiminta-avustukset

Turun kaupunki on myöntänyt Operaatio Ruokakassille toiminta-avustusta perustoimintaa varten vuonna 2019. Tämän lisäksi kaupunki on erillisellä päätöksellä tukenut yhdistyksen toimintaa merkittävästi.

Lahjoitukset

Operaatio Ruokakassilla on Poliisihallituksen myöntämä valtakunnallinen rahankeräyslupa RA/2019/1053, joka on voimassa 1.1.2020 – 31.12.2021.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä myönsi ensimmäisen avustuksensa yhdistykselle v. 2019. Suomen Liikemiesten Lähetysliitto on tukenut Operaatio Ruokakassi ry:n toimintaa rahalahjoituksin ja Tuomas -messun kolehdilla. Yhdistyksen suurin yhteistyökumppani TOK tuki yhdistyksen toimintaa, samoin vakuutusyhtiö LähiTapiola.

Lisäksi useat muut yritykset ja yksityishenkilöt ovat tukeneet Operaatio Ruokakassin toimintaa rahalahjoituksilla.

TOIMINTA

Operaatio Ruokakassi jakoi ilmaiseksi vuonna 2019 yhteensä noin 1800 tonnia ruokaa, 207.000 ruokakassia ja 22.000 lämmintä ateriala. Yhteisöruokailuja järjestettiin n. 30 kertaa joka kuukausi.

Operaatio Ruokakassi hankkii jaettavaa ruokaa einesvalmistajien ja tukkuliikkeiden varastoista, joita on Turun talousalueen lisäksi mm. Suur-Helsingin alueella, Järvenpäässä, Keravalla, Sipoossa ja Lahdessa. Noutoja suoritetaan 2 – 3 kertaa viikossa tai harvemmin 85 eri noutopaikasta.

Lisäksi Operaatio Ruokakassi ja sen jäsenseurakunnat ja yhdistykset ovat noutaneet erikseen sovituista Turun lähialueen kaupoista ja ABC -huoltamoilta, vähittäismyymälöistä ja leipomoista (yhteensä 51 kpl) leipää ja päivittäistavara tuotteita. Noutoja tehtiin kuutena päivänä viikossa.

Operaatio Ruokakassin työn vaikuttavuus taloudellisesti ja ympäristön kannalta

Vuonna 2014 tehdyn laajan tutkimuksen mukaan yhden ruokakassin arvo on keskimäärin 27 euroa. Tämän mukaan yhdistyksen v. 2019 jakamien ruokakassien arvoksi tulee noin 5,6 miljoonaa euroa (207.000 kassia). Lisäksi tulee säästö biojätteen kaatopaikkakuluissa (1800 tonnia x 148,80 e/tonni) = 268.000 e.

Nämä yhteensä ovat lähes 5,9 miljoonaa euroa.

Lisäksi ruoan lahjoittajilta säästyvät ylimääräiset työvoimakustannukset, kun yhdistys noutaa lahjoitusruoan suoraan lahjoittajalta. Toimintamme tukee vahvasti kiertotaloutta ja samalla torjumme ruokahävikkiä parhaalla mahdollisella tavalla. Toimintamme on kaikilla mittareilla mitattuna erittäin kustannustehokasta ja ympäristöystävällistä.

Tekemämme työn yhteiskunnallista hyötyä Turun kaupungille on mahdotonta mitata rahallisesti, mutta se on elintärkeää tuhansille turkulaisille, kuten edellä olevista luvuista voi päätellä. 1.800.000 ruokahävikkilon pelastaminen biojätteeksi joutumiselta ja kierrättäminen vähävaraisten ruoaksi on merkittävä ympäristöteko mm. ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja kestävä kehityksen edistämisessä, puhumattakaan yhteiskunnallisesta vaikutuksesta.

Operaatio Ruokakassin varasto, kuljetuskalusto ja varastointitilat

Loppuvuonna 2018 yhdistys palkkasi logistiikkapäällikön kokoaikaiseen työsuhteeseen. Yhdistyksen perustoiminnassa on lisäksi ollut palkattuna kolme osa-aikaista työntekijää varastoesimiehenä ja kuorma-auton kuljettajina.

Lisäksi TE -toimiston palkkatuella, työkokeiluissa, yhdyskuntapalvelussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa on ollut varasto- ja logistisessa työssä kymmeniä henkilöitä.

Suuren osan kaikesta ruoanjakotyöstä tekevät seurakuntien ja järjestöjen lukuisat vapaaehtoiset. Heitä on varovastikin arvioituna yli 600 henkilöä. Näistä suurin osa on viikoittain mukana jäsen seurakuntien ja -yhdistysten ruokajakopisteissa. Vapaaehtoiset tekivät vuonna 2019 noin 105.000 avustustyötuntia ruoka-avussa.

Vuonna 2019 varaston toiminnan johtaminen on siirtynyt vähitellen logistiikkapäällikkö Jussi Kulmalan ja varastoesimies Kaj Toivolan johdolla tehtäväksi. Aikaisemmat vastuunkantajat, Markku Järvenpää ja Renée Honkanen, ovat olleet työssä edelleen mukana. 1.3.2019 vietettiin Markku Järvenpään läksiäis- ja 70-vuotisjuhlaa Sinitaivassalissa.

Operaatio Ruokakassilla on Turun kaupungilta vuokrattua, kokonaan ruoka-apuun liittyvässä käytössä olevaa varasto- ja toimistotilaa osoitteessa Akselintie 16 kaikkiaan 800 m², josta osa on kylmää tilaa.

Kuljetuskalustoa on neljä pakettiautoa lähinoutoihin ja 2 kylmäkuorma-autoa kauempaa haettavaan noutoihin. Pakastetilaa on n. 50 m². Jääkaappi- ja kylmätilaa on n. 63 m²

KOULUTUKSET

Maarit Helin, Jari Niemelä, Jatta Haltsonen ja Jussi Kulmala osallistuivat Helsingissä järjestettyyn GLS -koulutukseen. Jari Niemelä ja Sarita Hirviniemi olivat mukana Vantaan yhteisen pöydän ja Diakoniakeskuksen järjestämässä yhteisörakentajakoulutuksessa. Marraskuussa järjestettiin halukkaille vapaaehtoisille hygieniapassikoulutus Sinitaivassalissa.

OSALLISTUMISET

Operaatio Ruokakassi kuuluu Fingerroos-säätiön ”Syörään yhdessä” ohjaus- ja seurantaryhmään. Toiminnanjohtaja Jari Niemelä on Suomen Ruoka-apuyhdistysten liiton hallituksen jäsen. Operaatio Ruokakassi oli useamman henkilön voimin mukana maaliskuun Johannesmessussa. Toukokuussa olimme mukana Vantaan Yhteisen pöydän ja diakoniakeskuksen järjestämässä ruokahävikkipajassa Turussa. Syyskuussa oltiin ”Ruoka-apu nyt ja tulevaisuudessa”-seminaarissa Helsingissä. Ruoka-aputoimijoiden verkostoaamiaisiin ja -tapaamisiin on osallistuttu kuluneena vuonna useasti.

JULKAISUT

Toimintakauden aikana Operaatio Ruokakassista ja sen hankkeista on tehty useita esitteitä sekä mainos- ja esittelyvideoita eri tarkoituksia varten. Lisäksi olimme kymmeniä kertoja esillä eri medioiden välityksellä sanomalehdissä, radioissa, televisiossa ja sosiaalisessa mediassa.

TIEDOTTAMINEN

Operaatio Ruokakassi lähetti toimintakauden aikana tiedotteita toiminnastaan lukuisiin eri medioihin. Lisäksi Logomon joulujuhlaa mainostettiin Logomon Telegraafi-mainostoimiston ja Turun kaupungin viestinnän kautta.

Yhdistyksen kotisivut osoitteessa www.operaatoruokakassi.com palvelevat yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneita ihmisiä. Nettisivut uudistettiin kokonaan helmikuussa 2019. Sivuston päivittämisestä ovat vastanneet Jari Niemelä ja Sarita Hirviniemi.

Yhdistyksen Facebook -sivuston päivittäjinä ovat toimineet Jari Niemelä, Sarita Hirviniemi ja Renée Honkanen.

OPERAATIO RUOKAKASSI RY:N JÄRJESTÄMÄT SUURTAPAHTUMAT

Toivon tori

Operaatio Ruokakassi järjesti Turun kauppatorilla ”Toivon tori” -tapahtuman 19.5.2019. Sarita Hirviniemen juontamassa juhlassa puhuivat pastorit Antti Hirviniemi ja Miika Ahola sekä kansanedustaja Saara-Sofia Siren. Musiikista vastasi ThomasGroove-bändi.

Vähävaraisten itsenäisyyspäiväjuhla

Operaatio Ruokakassi järjesti perinteisen vähävaraisten Itsenäisyyspäiväjuhlan Turun tuomiokirkkotorilla 6.12.2019. Sarita Hirviniemen juontamassa juhlassa puhuivat pastori Jonathan Westergård, kappalainen Inkeri Puputti ja prikaatikenraali evp Juha Pyykönen. Musiikissa palvelivat Reino Mäkilä ja Milja-Maria Halonen. Tapahtuma keräsi tuomiokirkkotorille n. 1.100 ihmistä.

Työttömien ja vähävaraisten joulujuhla

Perinteinen työttömien joulu järjestettiin 24. kerran kulttuurikeskus Logomossa 23.12.2019. Juhlallisessa tilaisuudessa puhuivat Turun kaupunginjohtaja Minna Arve ja arkkipiispa Tapio Luoma. Leonard Stenroos lauloi ja johti yhteislauluja Matti Lempisen ja Markku Järvenpään säestyksellä. Tanssiesitys nähtiin Elior-tanssiryhmältä. Jatta Haltsonen luki jouluevankeliumin. Renée Honkanen toimi tilaisuuden juontajana. Tilaisuuteen osallistui yhteensä runsaat 1.300 ihmistä.

STEA -HANKE OR Next

”Eväät Arkeen” -projektia jatkava ”OR Next” -hanke aloitettiin 1.4.2017. Hankkeen tarkoituksena on saattaa apu ruokakassin antamista pitemmälle suuntaamalla apua työttömän ja vähävaraisen tukitoimiin ja auttamistyössä palvelevien vapaaehtoisten kouluttaminen ja ohjaaminen sekä yhdistyksen hallinnolliset tehtävät. Projektin työntekijöinä toimivat Jari Niemelä, joka toimii myös yhdistyksen toiminnanjohtajana ja palveluohjaaja Sarita Hirviniemi.

OR Nextin työ keskittyy Operaatio Ruokakassin jäsen seurakuntiin ja – järjestöihin. Hankkeen varsinaisina kohderyhminä ovat: 1. Operaatio Ruokakassiin kuuluvat seurakunnat ja jäsenyhteisöt. 2. Ruoka-apua hakevat ihmiset. 3. tämän ihmisryhmän ympärille rakentunut jäsenyhteisöissä ruoka-apua jakava vapaaehtoisten joukko. 4. jäsenjärjestöjen diakoniatyöstä vastuussa olevat henkilöt. 5. Yhteistyötahot, lahjoittajat ja rahoittajat. Lisäksi laajempi verkosto kattaa toimijat, jotka eivät suoranaisesti liity ruoka-apuun, mutta joiden toiminta vastaa ruoka-avussa asioivien ihmisten muihin tarpeisiin.

Vuoden mittaan OR Next työntekijät ovat olleet ohjaamassa useita vapaaehtoistyöhön haluavia ihmisiä seurakuntien avustustyössä oleviin palvelutehtäviin. Vapaaehtoisten kanssa on säännöllisesti tehty yhteistyötä ruokajakotilaisuuksien yhteydessä. Vapaaehtoisia on lisäksi tuettu erityisesti heille suunnattujen koulutusten ja virkistyspäivien avulla. Koulutuksia on järjestetty kaikille vapaaehtoisille, sekä erityisesti niille, jotka vastaavat vapaaehtoisina diakonisesta työstä. Keskeisiä teemoja ovat olleet asiakkaan kohtaaminen ja vapaaehtoistyössä jaksaminen. Vapaaehtoisten koulutus -ja virkistyspäivä Sinapissa järjestettiin toukokuussa ja marraskuussa oltiin kylpylähotelli Caribiassa. Vapaaehtoisten grillijuhlat järjestettiin Akselintiellä kesäkuussa. Uusien vapaaehtoisten koulutusiltapäivä järjestettiin lokakuussa. Logomon joulujuhlan vastuuhenkilöiden palaveri ja joulujuhlan vapaaehtoisten palaveri järjestettiin lokakuussa.

Akselintien toimistolla on ollut asiakasvastaanottotyötä sovitusti. Asiakkaita on tavattu pääsääntöisesti Akselintien toimistolla sekä asiakkaalle sopivissa kohtaamispaikoissa, kuten esimerkiksi kahviloissa Turun keskustassa. Asiakkaiden mukana on oltu myös sosiaalitoimistossa, perheasiainkeskuksessa, oikeusaputoimistossa, Kelassa sekä lääkärin vastaanotolla. Palveluohjaus, konsultointi, opastus ja asiakkaan asioiden selvittely sekä keskusteluapu ovat olleet pääasialliset auttamisen muodot asiakastapaamisissa.

Puhelimitse tapahtunut ohjaaminen ja konsultointi sekä ongelmien selvittely on myös ollut eräs OR Next hankkeen auttamistoiminnan muodoista. Myös sähköpostitse ja Facebookin välityksellä on oltu yhteydessä asiakkaisiin, annettu neuvoja ja tukea sekä ohjattu eteenpäin.

OR Next-hankkeen työntekijät ovat osallistuneet Operaatio Ruokakassin hallituksen ja yhteistyöryhmän kokouksiin sekä yhdistyksen kevä- ja syyskokouksiin. Hanke järjesti Sinapin leirikeskuksesta tammikuussa kehittämispäivän hallitukselle ja työntekijöille. Työntekijät ovat olleet mukana kaikissa yhdistyksen järjestämässä suur tapahtumissa, Toivon Tori, Itsenäisyyspäivän juhla ja Työttömien ja vähävaraisten joulujuhla Logomossa.

Toiminnanjohtaja on osallistunut Turkumission kokouksiin sekä Kaupungissa Tuulee-ryhmän Turun alueen johtajien kokoontumisiin vuonna 2019. Toiminnanjohtaja on lisäksi käynyt esittelemässä Operaatio Ruokakassin toimintaa mm. Varsinais-Suomen Martoille ja köyhyysseminaarissa Turussa. Toimintaan on käynyt Akselintien toimintakeskuksessa tutustumassa Nuorkauppakamari, A-kilta, Maarian seurakunnan diakonit ja ruoka-avun vastuulliset, Varsinais-Suomen helluntaiseurakuntien pastorit, ETRA/Mirva Korpela, Osallistava yhteisö-hankkeen projektipäällikkö Reetta Nick, Tuomiokirkkoseurakunnan diakonit ja Turun TE-keskuksen työntekijät.

Lisäksi toiminnanjohtaja on konsultoinut Oulussa käynnistyvää Prikka-ruoka-apuhanketta useampaan otteeseen ja osallistunut STM:n ruoka-apukoulutukseen helmikuussa Helsingissä.

Työntekijöillä on ollut työnohjausta 11 kertaa vuonna 2019.

Vuoden 2015 keväällä aloitettu Eväät Arkeen-projektin ja Diakoniakeskuksen yhteistyönä syntynyt Raharenki-avustustoiminta on jatkanut toimintaansa koko vuoden 2019 ajan. Toiminnan kautta talousasioiden asiantuntijat auttoivat taloudellisissa vaikeuksissa olevia Operaatio Ruokakassin ruokajakojen asiakkaita. Vapaaehtoiset raharengit antoivat henkilökohtaista, kertaluontoista neuvontaa (1-3 tapaamiskertaa) raha-asioiden hoitamisessa. Päävastuu toiminnasta on siirtynyt diakoniakeskukselle.

Ohjaaja on ollut mukana mm. Toivo-hankkeen tapaamisissa, sosiaalitoimiston verkostopalavereissa, vertaistukiryhmässä "Kriisistä voi toipua", RISE:n koulutuspäivässä toukokuussa, Talouden ABC-koulutuksessa Takuusäätiön järjestämänä ja Toivon lähde-ryhmässä diakoniakeskuksella.

LOPUKSI

Vuosi 2019 oli Operaatio Ruokakassi ry:n 12. toimintavuosi. Kuluneen vuoden aikana yhdistys on pyrkinyt määrätietoisesti tekemään toimintaansa tunnetuksi median kautta ja päättäjien keskuudessa. Olemme olleet kuluneen vuoden aikana mediassa esillä enemmän kuin ennen, ja jää nähtäväksi, millä tavalla se vaikuttaa jatkossa työhömmme.

Täyttä työaikaa tekevän logistiikkapäällikön ja osa-aikaisen varastoesimiehen palkkaaminen oli ensimmäinen iso ja rohkea askel yhdistyksen toiminnan vahvistamiseksi kohtaamaan koko ajan lisääntyvän avuntarpeen mukanaan tuomat haasteet.

Työyhteisössä vallitseva lähimmäistä kunnioittava ja kannustava ilmapiiri on omalta osaltaan auttanut varasto- ja kuljetustoimintaan työllistettyinä tulleiden ihmisten elämän laadun paranemista.

Turussa 18.3.2020 Jari Niemelä, toiminnanjohtaja